

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคิดเห็นการดำเนินงานจัดการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นของกลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 277 ฉบับ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางและความเรียงโดยแยกประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ระยะเวลาที่ 1 การดำเนินงานจัดการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

3.2 ระยะเวลาที่ 2 ข้อเสนอแนะการดำเนินงานจัดการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

#### สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานจัดการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมาย ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน 2 กลุ่มที่มีอิสระต่อกัน
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

#### ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานจัดการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

ระยะที่ 1 การดำเนินงานจัดการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่และร้อยละ

1.2 ข้อมูลระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตามความคิดเห็นของกลุ่มส่งเสริมการศึกษาและกลุ่ม ผู้ปฏิบัติงานเทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกันโดยรวมและรายด้าน โดยการทดสอบค่าที่ (T-test)

ระยะที่ 2 ข้อเสนอแนะการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- 2.1 ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2.2 ด้านบุคลากร
- 2.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
- 2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
- 2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
- 2.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ระยะที่ 1 การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น

#### ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 277 คน

ตารางที่ 3 แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. กลุ่มส่งเสริมการศึกษา	67	24.19
2. กลุ่มปฏิบัติงาน	210	75.81
รวม	277	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพทางตำแหน่งหน้าที่ กลุ่มปฏิบัติงานมากที่สุด จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 75.81 และกลุ่มส่งเสริมน้อยที่สุด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 24.19

ตารางที่ 4 แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ชาย	87	31.41
2. หญิง	190	68.59
รวม	277	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพตามเพศ เพศหญิงจำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 68.59 และเพศชาย จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 31.41

ตารางที่ 5 แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. 21 - 30 ปี	8	2.89
2. 31 - 40 ปี	83	29.96
3. 41 - 50 ปี	136	49.10
4. 51 ปีขึ้นไป	50	18.05
รวม	277	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 41- 50 ปี มากที่สุด จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 49.10 และอายุ 21 - 30 ปี น้อยที่สุดจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.89

ตารางที่ 6 แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ปริญญาตรี	267	96.39
2. สูงกว่าปริญญาตรี	10	3.61
รวม	277	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 96.39

ตารางที่ 7 แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุราชการในการทำงาน

อายุราชการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. 1 - 10 ปี	135	48.74
2. 11 - 20 ปี	134	48.38
3. 21 - 30 ปี	8	2.89
รวม	277	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุราชการในการทำงาน 1 - 10 ปี มากที่สุด จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 48.74 และอายุราชการในการทำงานน้อยที่สุด 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.89

ตอนที่ 2 ระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้าน

การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ (n = 277)	$\bar{X}$	(S.D.)	ระดับการดำเนินงาน
1. ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.85	1.04	มาก
2. ด้านบุคลากร	4.23	0.67	มาก
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	4.30	0.71	มาก
4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	4.46	0.65	มาก
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนทุกภาคส่วน	4.31	0.70	มาก
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.19	0.75	มาก
รวม	4.22	0.75	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีระดับการดำเนินงานในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากคะแนนมากไปหาน้อย คือ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนทุกภาคส่วน ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ( n = 277 )	$\bar{X}$	(S.D.)	ระดับการดำเนินงาน
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดนโยบาย แผนงานและงบประมาณในการส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน อย่างชัดเจน	4.29	0.73	มาก
2. การพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้ง คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความ เหมาะสมและได้รับการยอมรับจากชุมชน	3.88	1.08	มาก
3. อัตรากำลังผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเป็นไปตามสัดส่วนของครูต่อ นักเรียนอย่างมีความเหมาะสมและ เพียงพอการทำงานได้	3.85	1.03	มาก
4. การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมและเป็นไปตามแผน การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.70	1.20	มาก
5. การจัดตั้ง การย้ายและการยุบเลิก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดเวทีประชาชน เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน	3.51	1.17	มาก
รวม	3.85	1.04	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนา เด็กเล็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กกำหนดนโยบาย แผนงานและงบประมาณในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีระดับการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 และการจัดตั้ง การย้ายและการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มี การจัดเวทีประชาชนเพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านบุคลากร

ด้านบุคลากร ( n = 277)	$\bar{X}$	(S.D.)	ระดับการดำเนินงาน
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการอบรมและศึกษาดูงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กและผู้เกี่ยวข้องของทุกฝ่ายในความรู้ความสามารถของท่าน	4.30	0.68	มาก
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่องโดยให้มีทุนการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นสำหรับบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.21	0.68	มาก
3. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิปริญญาตรีสาขาวิชาปฐมวัยและมีปริมาณที่เพียงพอ	4.20	0.72	มาก
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายระเบียบข้อบังคับแผนงานและวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.26	0.61	มาก
5. ผู้ดูแลเด็กมีการประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก	4.20	0.64	มาก
รวม	4.23	0.67	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านบุคลากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการอบรมและศึกษาดูงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กและผู้เกี่ยวข้องของทุกฝ่ายในความรู้ความสามารถของท่านมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีระดับการดำเนินงานในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิปริญญาตรีสาขาวิชาปฐมวัยและมีปริมาณที่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีระดับการดำเนินงานในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ( n = 277 )	$\bar{X}$	(S.D.)	ระดับการดำเนินงาน
1. อาคารสถานที่ที่มีความมั่นคงแข็งแรงเหมาะสมและปลอดภัยแก่ผู้เรียน	4.17	0.64	มาก
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะโดยคำนึงถึงความสะดวกเป็นสำคัญ	4.33	0.81	มาก
3. ภายในอาคารมีแสงสว่าง และมีอากาศถ่ายเทสะดวกเอื้อต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.30	0.76	มาก
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณอาคารอย่างครบถ้วน	4.31	0.74	มาก
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีรั้วกันบริเวณภายนอกอาคารเรียนอย่างเป็นสัดส่วน	4.39	0.58	มาก
รวม	4.30	0.71	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีรั้วกันบริเวณภายนอกอาคารเรียนอย่างเป็นสัดส่วน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีระดับการดำเนินงานในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 และอาคารสถานที่ที่มีความมั่นคงแข็งแรงเหมาะสมและปลอดภัยแก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีระดับการดำเนินงานในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ( n = 277 )	$\bar{X}$	(S.D.)	ระดับการดำเนินงาน
1. การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้เรียนเป็นไปอย่างเหมาะสมตามวัย	4.56	0.61	มากที่สุด
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทั้งด้านร่างกายอารมณ์ – จิตใจ สังคมและสติปัญญา	4.63	0.61	มากที่สุด
3. ผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน	4.29	0.71	มาก
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสานความร่วมมือกับครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาผู้เรียน	4.39	0.64	มาก
5. เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้	4.41	0.70	มาก
รวม	4.46	0.65	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทั้งด้านร่างกายอารมณ์ – จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีระดับการดำเนินงานในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 และผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีระดับการดำเนินงานในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29



ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนทุกภาคส่วน

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนทุกภาคส่วน ( n = 277 )	$\bar{X}$	(S.D.)	ระดับการดำเนินงาน
1. ชุมชนมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ รวมทั้งการดูแลความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.46	0.70	มาก
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยใช้สื่อที่หลากหลาย	4.45	0.66	มาก
3. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในส่วนที่เกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.18	0.69	มาก
4. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษารวมทั้งโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.25	0.72	มาก
5. มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็ก	4.19	0.72	มาก
รวม	4.31	0.70	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนทุกภาคส่วนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ รวมทั้งการดูแลความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีระดับการดำเนินงานในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในส่วนที่เกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีระดับการดำเนินงานในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ( n = 277 )	$\bar{X}$	(S.D.)	ระดับการดำเนินงาน
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดแผนความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.18	0.74	มาก
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน	4.14	0.76	มาก
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.21	0.77	มาก
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็กในทุกระดับ	4.01	0.88	มาก
5. มีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.43	0.62	มาก
รวม	4.19	0.75	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็กในทุกระดับ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01

ตารางที่ 15 แสดงการเปรียบเทียบการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐาน  
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม

สถานภาพทางตำแหน่ง	ระดับการดำเนินงาน				
	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
กลุ่มส่งเสริมการศึกษา	67	4.02	0.66	3.075	.004*
กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน	210	4.29	0.49		

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 15 พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบล  
จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตามความคิดเห็นของกลุ่มส่งเสริม  
การศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 16 แสดงการเปรียบเทียบการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐาน  
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านบริหารจัดการ  
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สถานภาพทางตำแหน่ง	ระดับการดำเนินงาน				
	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
กลุ่มส่งเสริมการศึกษา	67	4.10	0.60	3.406	.000*
กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน	210	3.77	0.90		

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 16 พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล  
จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตามความคิดเห็นของกลุ่มส่งเสริม  
การศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ  
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 แสดงการเปรียบเทียบการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐาน  
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านบุคลากร

สถานภาพทางตำแหน่ง	ระดับการดำเนินงาน				
	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
กลุ่มส่งเสริมการศึกษา	67	3.96	0.68	4.487	.096
กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน	210	4.32	0.53		

จากตารางที่ 17 พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบล  
จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตามความคิดเห็นของกลุ่มส่งเสริม  
การศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ด้านบุคลากร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 18 แสดงการเปรียบเทียบการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐาน  
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านอาคารสถานที่  
สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

สถานภาพทางตำแหน่ง	ระดับการดำเนินงาน				
	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
กลุ่มส่งเสริมการศึกษา	67	3.93	0.78	4.900	.006*
กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน	210	4.42	0.49		

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 18 พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบล  
จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตามความคิดเห็นของกลุ่มส่งเสริม  
การศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยแตกต่างกัน  
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 19 แสดงการเปรียบเทียบการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐาน  
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านวิชาการและ  
กิจกรรมตามหลักสูตร

สถานภาพทางตำแหน่ง	ระดับการดำเนินงาน				
	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
กลุ่มส่งเสริมการศึกษา	67	4.17	0.65	4.383	.004*
กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน	210	4.55	0.49		

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 19 พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบล  
จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตามความคิดเห็นของกลุ่มส่งเสริม  
การศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ  
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 20 แสดงการเปรียบเทียบการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐาน  
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีส่วนร่วม  
และการสนับสนุนจากชุมชนทุกภาคส่วน

สถานภาพทางตำแหน่ง	ระดับการดำเนินงาน				
	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
กลุ่มส่งเสริมการศึกษา	67	4.05	0.69	3.572	.031*
กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน	210	4.39	0.58		

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 20 พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบล  
จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตามความคิดเห็นของกลุ่มส่งเสริม  
การศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนทุกภาคส่วน  
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 21 แสดงการเปรียบเทียบการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐาน  
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านส่งเสริม  
เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

สถานภาพทางตำแหน่ง	ระดับการดำเนินงาน				
	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
กลุ่มส่งเสริมการศึกษา	67	3.90	0.78	3.617	.026*
กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน	210	4.28	0.62		

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 21 พบว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบล  
จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตามความคิดเห็นของกลุ่มส่งเสริม  
การศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมี  
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการดำเนินงานจัดการศึกษา  
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัด  
กาฬสินธุ์

ผลข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็ก  
เล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 22 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก  
ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ความถี่
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีนโยบายในการบริหารจัดการให้ครอบคลุมทุกด้าน	62
2. ควรประสานความร่วมมือกับชุมชนและส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้อง	38
3. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างต่อเนื่อง	32
4. เปิดโอกาสให้มีอิสระในการดำเนินงานจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	29
5. หน่วยงานต้นสังกัดให้ความสำคัญในการอุดหนุนงบประมาณเพื่อพัฒนา คุณภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	23
รวม	184

จากตาราง ที่ 22 พบว่าด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มส่งเสริมการศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีนโยบายในการบริหารจัดการให้ครอบคลุมทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านงบประมาณควรประสานความร่วมมือกับชุมชนและส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 23 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก  
ด้านบุคลากร

ข้อเสนอแนะด้านบุคลากร	ความถี่
1. บุคลากรควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	71
2. ครูควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	67
3. การมีคุณธรรมจริยธรรม ความรักความเมตตาต่อเด็กนักเรียน	59
4. ความรักความสามัคคีกับเพื่อนร่วมงานภายในศูนย์	32
5. ครูผู้ดูแลเด็กมีจิตสาธารณะ	25
รวม	254

จากตาราง ที่ 23 พบว่าด้านบุคลากร กลุ่มส่งเสริมการศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่า บุคลากรควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และครูควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม ความรักความเมตตาต่อเด็กนักเรียน รวมทั้งความรักความสามัคคีกับเพื่อนร่วมงานภายในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก และมีจิตสาธารณะ

ตารางที่ 24 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก  
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ข้อเสนอแนะด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	ความถี่
1. อาคารสถานที่ควรมีความมั่นคงปลอดภัยโครงสร้างได้มาตรฐาน	61
2. จัดระบบระเบียบเป็นสัดส่วนชัดเจน ตรงตามมาตรฐาน	53
3. มีตรวจสอบความมั่นคงปลอดภัยอาคารอย่างสม่ำเสมอ	48
4. มีการติดตั้งอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย	40
5. มีรั้วรอบขอบชิดเป็นสัดส่วน	33
รวม	235

จากตารางที่ 24 พบว่าด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย กลุ่มส่งเสริมการศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่า อาคารสถานที่ควรมีความมั่นคงปลอดภัย จัดระบบระเบียบเป็นสัดส่วนชัดเจน และมีการปฏิบัติตามหลักมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กปลอดภัย และโครงสร้างได้มาตรฐาน ควรมีการตรวจสอบความมั่นคงปลอดภัยอาคารอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 25 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก  
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

ข้อเสนอแนะด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	ความถี่
1. เด็กควรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในแต่ละช่วงวัย	66
2. สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมการปลูกฝังให้เป็นเด็กดี	52
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความถนัดและความต้องการของผู้เรียน	46
4. จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อดึงดูดผู้เรียนให้มีความสนใจ	41
5. ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการให้เป็นไปตามช่วงวัย	33
รวม	238

จากตาราง ที่ 25 พบว่าด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร กลุ่มส่งเสริมการศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่าเด็กควรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในแต่ละช่วงวัย พร้อมทั้งสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม การปลูกฝังให้เป็นเด็กดี และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน

ตารางที่ 26 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก  
ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนทุกภาคส่วน

ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนทุกภาคส่วน	ความถี่
1. ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	68
2. เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นเพื่อการบริหารจัดการศูนย์ที่ครอบคลุมโดยคณะกรรมการพัฒนาศูนย์เด็ก	52
3. มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้ชุมชนรับทราบอย่างเสมอ	43
4. มีการประสานงานความร่วมมือของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงเรียน สถานีอนามัย สถานีตำรวจ	32
รวม	195



จากตาราง ที่ 26 พบว่าด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนทุกภาคส่วน กลุ่มส่งเสริมการศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่าควรให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและรับทราบถึงนโยบายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และร่วมพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน โดยมีส่วนในการแสดงความคิดเห็นเพื่อการบริหารจัดการศูนย์ที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพต่อไป

ตารางที่ 27 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	ความถี่
1. ให้มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	72
2. มีการแลกเปลี่ยนทัศนคติกับหน่วยงานอื่นเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้น	58
3. ส่งเสริมการจัดตั้งเครือข่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก	49
รวม	179

จากตาราง ที่ 27 พบว่าด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยกลุ่มส่งเสริมการศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน โดยส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่า ควรเปิดโอกาสในการบริหารจัดการ ให้มีการประสานความร่วมมือกับศูนย์ฯ อื่น และหน่วยงานอื่น เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้น

ระยะที่ 2 ข้อเสนอแนะการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งมีการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่นเทศบาลตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 10 ท่าน ดังนี้

1. นายสมนึก คำรัมย์ วุฒิการศึกษา ศศ.บ. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลนาจารย์
2. นายเจนศักดิ์ อาญารัตน์ วุฒิการศึกษา น.บ. (นิติศาสตร์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลนาจารย์
3. นางสาวสมจิตร ไกล่ฝน วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยกรุงเทพธุรกิจบัณฑิต ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลตำบลนาจารย์
4. นางภาพรรณ บรรดิษฐ์ วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยกรุงเทพธุรกิจบัณฑิต ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลนาจารย์
5. นางสาวเยาวลักษณ์ นาชัยเงิน วุฒิการศึกษา ค.บ. (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลนาจารย์

6. นางประภัสสร ประทุมตา วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนาจารย์
7. นางอุบลรัตน์ คำสุเรศ วุฒิการศึกษา ศน.บ. (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็กเทศบาลตำบลนาจารย์
8. นางสาวอรอนงค์ เฉยียงวาส วุฒิการศึกษา วท.บ. (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานวิทยาเขตกาฬสินธุ์ ตำแหน่ง ผู้ดูแลเด็กเทศบาลตำบลนาจารย์
9. นางเพ็ญประภา บุขบงค์ วุฒิการศึกษา ค.บ.(การศึกษาปฐมวัย)มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็กเล็กเทศบาลตำบลนาจารย์
10. นางประกาย ไกรสงวน วุฒิการศึกษา ค.บ. (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็กเทศบาลตำบลนาจารย์

ซึ่งผลการสัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก  
สรุปได้ว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีนโยบายในการบริหารจัดการให้ครอบคลุมทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านงบประมาณควรประสานความร่วมมือกับชุมชนและส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปรากฏในบทสัมภาษณ์บางส่วนดังนี้

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีนโยบายในการบริหารจัดการให้ครอบคลุมทุกด้าน และควรประสานความร่วมมือกับชุมชนและส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง...”

(นายสมนึก คำรัมย์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)  
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีหลักทั้งด้านบริหารและบุคลากรที่สัมพันธ์และร่วมมือกันไปในทิศทางเดียวกันฝ่ายบริหารต้องมีหลักที่ให้ผู้ปฏิบัติยึดถือและมีแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนมีการแบ่งงานและประสานงานที่ชัดเจน.....”

(นายเจนศักดิ์ อาญารัตน์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องได้รับความสำคัญจากฝ่ายบริหารในการกำหนดนโยบายการพัฒนาตามแผนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บุคลากรมีความสามารถในการบริหารจัดการในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ....”

(นางสาวสมจิตร ไกล่ฝน. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 4 ด้าน คือ 1. ด้านบุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถตามคุณวุฒิ 2. ด้านงบประมาณมีงบประมาณเพียงพอต่อการจัดการภายในศูนย์เด็ก 3. อาคารสถานที่ที่มีมาตรฐานเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ 4. ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ....”

(นางนภาพรณ บรรดิษฐ์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการทำงานที่เป็นระบบขั้นตอนมีการทำงานที่ประสานกัน ให้ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการเสนอแผนงานโครงการที่พัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ผู้ปฏิบัติปฏิบัติหน้าที่ของตนเองด้วยความเอาใจใส่ และรู้จักเสียสละ มีจิตสาธารณะ....”

(นางสาวเยาวลักษณ์ นาชัยเงิน. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องยึดแนวทางปฏิบัติตามที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ยึดระเบียบกฎหมาย มีการกำหนดแผนงานและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน ....”

(นางประภัสสร ประทุมตา. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีแผนงาน นโยบาย และงบประมาณในการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีมาตรฐานตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด ....”

(นางอุบลรัตน์ คำสุเรศ. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการกำหนดแผนการปฏิบัติงาน แบ่งงานให้เหมาะสมต่อผู้ปฏิบัติงาน เช่น งานการเงินและบัญชี งานบุคลากร งานวิชาการ งานพัสดุ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามกำหนดเวลา และมีการประสานงานแต่ละงานเพื่อความสะดวกและประหยัดเวลา ....”

(นางสาวอรอนงค์ เฉยียงวาส. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการกำหนดแผนการปฏิบัติงานและในการกำหนดการบริหารจัดการต้องผ่านความเห็นชอบจากมติที่ประชุมสภาฯ มีการกำหนดแผนงานดำเนินการในแต่ละด้านให้มีความเหมาะสมกับบุคลากร....”

(นางเพ็ญประภา บุขบงค์. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ เชี่ยวชาญและให้เหมาะสมกับงานในหน้าที่ ให้บุคลากรรู้จักสามัคคีสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข เข้ากับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้....”

(นางประกาย ไกรสงวน. 16 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

โดยสรุปข้อเสนอแนะด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีนโยบายในการบริหารจัดการให้ครอบคลุมทุกด้านและควรประสานความร่วมมือกับชุมชนและส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปในทิศทางเดียวกัน มีการแบ่งงานและประสานงานที่ชัดเจน ฝ่ายบริหาร

มีการกำหนดนโยบายการพัฒนาตามแผนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการกำหนดแผนงานนโยบาย และงบประมาณในการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานตามที่กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่นกำหนด และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน

## 2. ข้อเสนอแนะด้านบุคลากร

สรุปได้ว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมบุคลากรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และครูควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม ความรักความเมตตาต่อเด็กนักเรียน รวมทั้งความรักความสามัคคีกับเพื่อนร่วมงานภายในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก และมีจิตสาธารณะซึ่งปรากฏในบทสัมภาษณ์บางส่วน ดังนี้

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรส่งเสริมให้ครูมีการอบรมสัมมนา และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ...”

(นายสมนึก คำรัมย์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“.... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความชำนาญการ ในหน้าที่ พัฒนาศักยภาพครูให้มีความรู้ความสามารถ สร้างจิตสำนึกที่ดีต่ออาชีพตนเอง.....”

(นายเจนศักดิ์ อาญารัตน์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาตนเองอย่างน้อย เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเองปีละ 2 ครั้ง.....”

(นางสาวสมจิตร ไกล่ฝน. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“ ....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องให้ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์เด็กเล็กจบการศึกษาตรงตามหลักสูตร มีการพัฒนาตนเองให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ มีการส่งครูผู้ดูแลเด็กเข้ารับการฝึกอบรม เป็นระยะ สร้างจิตสำนึกให้ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ว่าจะเป็นด้านองค์ความรู้ การประพฤติตนเองในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ความเสียสละ ความรักความเมตตาต่อเด็กนักเรียน เหมือนกับบุตรหลานตนเอง.....”

(นางนภาพรรณ บรรดิษฐ์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องพัฒนาบุคลากรในศูนย์เด็กให้มีความรู้ ตรงตามหลักสูตรและส่งเสริมให้ทุนการศึกษาแก่ครู จัดฝึกอบรมเพิ่มประสบการณ์แก่ผู้ปฏิบัติงาน....”

(นางสาวเยาวลักษณ์ นาชัยเงิน. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“ .... ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องพัฒนาบุคลากรให้รู้จักระเบียบวินัย และหน้าที่ที่ตัวเองรับผิดชอบ สร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่และพัฒนาองค์ความรู้อยู่เสมอ.....”

(นางประภัสสร ประทุมตา. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องจัดอบรมให้กับผู้ปฏิบัติงานในศูนย์เด็กมีความรู้ และชำนาญการในการดูแล อบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้ได้รับการพัฒนาให้มีความเหมาะสมตามวัย ....”

(นางอุบลรัตน์ คำสุเรศ. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรักและมีจิตสำนึกในหน้าที่ รู้จักรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ และต้องมีการพัฒนา องค์ความรู้และศักยภาพบุคลากรอยู่เสมอ.....”

(นางสาวอรอนงค์ เฉยียงวาส. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับเรื่อง ไอที และ รู้จักที่จะนำเอาองค์ความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเองเสมอ เช่น การเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาเซียน ....”

(นางเพ็ญประภา บุชบงค์. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรรักงานซีพีตัวเอง รู้จักเสียสละเวลาส่วนตัว มีจิตใจโอบอ้อมอารี รักเด็กและไม่ทำตัวให้เป็นปัญหาในเวลาทำงาน....”

(นางประกาย ไกรสงวน. 16 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

โดยสรุปข้อเสนอแนะด้านบุคลากร คือ บุคลากรควรมีการพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการอบรมสัมมนา มีการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความชำนาญการในหน้าที่ พัฒนาศักยภาพครูให้มีความรู้ ความสามารถ สร้างจิตสำนึกที่ดีต่ออาชีพตนเองต้องสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรรักวิชาชีพตัวเอง รู้จักเสียสละ มีจิตใจโอบอ้อมอารี ไม่ทำตัวให้เป็นปัญหาในเวลาทำงาน และพัฒนาบุคลากรใน ศูนย์ เด็กเล็ก ให้มีความรู้ ตรงตามหลักสูตรและส่งเสริมให้ทุนการศึกษาแก่ครู

### 3. ข้อเสนอแนะด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

สรุปได้ว่า อาคารสถานที่ควรมีความมั่นคงปลอดภัย จัดระบบระเบียบเป็นสัดส่วน ชัดเจน และมีการปฏิบัติตามหลักมาตรฐาน และโครงสร้างได้มาตรฐาน ควรมีการตรวจสอบ ความมั่นคงปลอดภัยอาคารอย่างสม่ำเสมอซึ่งปรากฏในบทสัมภาษณ์บางส่วนดังนี้

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีอาคารที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ สภาพแข็งแรงไม่เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายต่อเด็กเล็ก...”

(นายสมนึก คำรัมย์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีสภาพภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อาคารมีความมั่นคงแข็งแรง มีรั้วรอบขอบชิดมีการรักษาความสะอาดอยู่เสมอ และต้องปลอดภัยไม่เป็นแหล่งที่เป็นที่ติดต่อกับเชื้อโรค.....”

(นายเจนศักดิ์ อาญารัตน์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“.....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีสภาพที่น่าอยู่ น่ามอง มีบริเวณพื้นที่สีเขียวเหมาะให้เด็กเล็กได้เรียนรู้ตามวัย.....”

(นางสาวสมจิตร ไกล่ฝน. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“ ....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความมั่นคง แข็งแรง เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้มีการจัดระเบียบเป็นแบบแผนไม่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย มีการตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงอยู่เสมอ.....”

(นางนภาพรณ บรรดิษฐ์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องสะอาด สวยงามได้มาตรฐาน มีรั้วรอบขอบชิด มีความมั่นคงแข็งแรง สภาพภูมิทัศน์สวยงาม มีการจัดสภาพที่เหมาะสมเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้....”

(นางสาวเยาวลักษณ์ นาชัยเงิน. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“ ....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงามตา น่าอยู่น่าเรียน มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีการจัดสัดส่วนที่เหมาะสม ห้องน้ำ ห้องครัว ห้องเรียน ให้มีความเหมาะสมและได้คุณภาพ.....”

(นางประภัสสร ประทุมตา. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความมั่นคงแข็งแรง มีสถานที่สำหรับเด็กเล็กได้เล่น และจัดการเรียนรู้ตามวัย มีความร่มรื่นน่าอยู่....”

(นางอุบลรัตน์ คำสุเรศ. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีรั้วรอบขอบชิด มีความปลอดภัย และแข็งแรงมั่นคง  
เหมาะต่อการจัดการเรียนรู้....”

(นางสาวอรอนงค์ เถวียงवास. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีสภาพที่แข็งแรงมั่นคง ภูมิทัศน์สวยงามน่าอยู่  
มีความปลอดภัย มีขนาดที่เหมาะสม มีประตู หน้าต่างอากาศถ่ายเทสะดวก....”

(นางเพ็ญประภา บุชบงค์. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีสภาพอาคารที่แข็งแรง มีการจัดภูมิทัศน์ให้สวยงาม  
น่ามองไม่มีดงและอับชื้น เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้....”

(นางประกาย ไกรสงวน. 16 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

โดยสรุปข้อเสนอแนะด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย คือ  
ควรมีอาคารที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้มีสภาพที่แข็งแรงมีรั้วรอบขอบชิดมีประตู หน้าต่าง  
อากาศถ่ายเทสะดวกปลอดภัยไม่เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายต่อเด็กเล็กมีการรักษาความสะอาด  
อยู่เสมอ ภูมิทัศน์สวยงามน่าอยู่ น่ามอง ได้มาตรฐาน มีบริเวณพื้นที่สีเขียวเหมาะให้เด็กเล็กได้  
เรียนรู้ตามวัยปลอดภัย มีขนาดที่เหมาะสม

#### 4. ข้อเสนอแนะด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

สรุปได้ว่าเด็กควรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในแต่ละช่วงวัย พร้อมทั้ง  
สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม การปลูกฝังให้เป็นเด็กดี และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ซึ่งปรากฏ  
ในบทสัมภาษณ์บางส่วนดังนี้

“.....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีหลักสูตรที่เหมาะสมตามบริบทของท้องถิ่น และจัด  
กิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กให้เหมาะสมตามวัยและความสามารถของเด็กแต่ละคน....”

(นายสมนึก คำรัมย์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“.....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดกิจกรรมตามหลักสูตรของท้องถิ่น ส่งเสริมให้เด็ก  
ได้รับการพัฒนาตามวัยให้ครบทุกด้าน.....”

(นายเจนศักดิ์ อัญรัตน์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดกิจกรรมตามหลักสูตรให้เป็นไปตามวัย และ  
สอดแทรกคุณธรรมให้เด็กได้เรียนรู้ตามกิจกรรมที่จัด และเป็นไปตามความสามารถของแต่ละคน  
.....”

(นางสาวสมจิตรไกล่ฝ่น. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่นของตัวเอง จัดกิจกรรมและส่งเสริมให้เด็กได้รับการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัย...”

(นางนภาพรรณ บรรดิษฐ์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและต้องเป็นไปตามความต้องการของชุมชน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เป็นไปตามวัยของเด็ก...”

(นางสาวเยาวลักษณ์ นาชัยเงิน. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“.....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และเหมาะสมกับเด็กเล็กของแต่ละคนให้มีการพัฒนาการสมวัย...”

(นางประภัสสร ประทุมตา. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่น และวัฒนธรรมของตนเอง ไม่นับวิชาการ แต่จะส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ที่หลากหลายให้เป็นไปตามความสนใจและเหมาะสมตามวัยและความสามารถของแต่ละคน....”

(นางอุบลรัตน์ คำสุเรศ. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กในท้องถิ่นของตัวเอง จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัย ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย....”

(นางสาวอรอนงค์ เฉยียงวาส. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเป็นไปตามความต้องการของชุมชน เด็กสามารถมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย....”

(นางเพ็ญประภา บุชบงค์. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร และให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ของท้องถิ่นตัวเอง การจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามความสนใจของเด็กและให้เป็นไปตามวัยและความสามารถของแต่ละคน....”

(นางประกาย ไธสงวน. 16 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

โดยสรุปข้อเสนอแนะด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีหลักสูตรที่เหมาะสม จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัย และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเป็นไปตามความสนใจและความสามารถของแต่ละคน และส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย



## 5. ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

สรุปได้ว่าควรให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและรับทราบถึงนโยบายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและร่วมพัฒนาไปพร้อม ๆ กันโดยมีส่วนในการแสดงความคิดเห็นเพื่อการบริหารจัดการศูนย์ที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งปรากฏในบทสัมภาษณ์บางส่วนดังนี้

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องเปิดโอกาสให้ทุกส่วนเข้ามามีส่วนร่วมการแสดงความคิดเห็นเพื่อเสนอแนวความคิดในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้คุณภาพยิ่งขึ้น.....”

(นายสมนึก คำรัมย์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการจัดเวทีประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นในการนำข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนามาปรับปรุงใช้ในศูนย์เด็กเล็ก เพื่อเกิดการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจากทุกส่วน.....”

(นายเจนศักดิ์ อารัตน์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“.....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการประสานงานและพัฒนาร่วมกับส่วนต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานที่อยู่ในพื้นที่และชุมชนที่เป็นสถานที่ของศูนย์ก็เปิดโอกาสให้ทุกคนมีบทบาทในการปฏิบัติงานร่วมกัน.....”

(นางสาวสมจิตร ไกล่ฝน. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการสำรวจความคิดเห็นจากชุมชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก และในการจัดกิจกรรมต้องให้แต่ละส่วนมีบทบาทในการทำกิจกรรมร่วมกัน...”

(นางนภาพรณ บรรดิษฐ์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการประสานความร่วมมือจากชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันประสานงานและส่งเสริมการพัฒนาศูนย์ให้มีประสิทธิภาพ...”

(นางสาวเยาวลักษณ์ นาชัยเงิน. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์เด็กมีการรับทราบถึงนโยบายและแนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก โดยการร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ.....”

(นางประภัสสร ประทุมตา. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“.....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดโอกาสให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมในการบริหารจัดการในคณะกรรมการพัฒนาศูนย์เด็ก และร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก...”

(นางอุบลรัตน์ คำสุเรศ. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“..ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดประชุมและร่วมปรึกษาหารือแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาศูนย์เด็กเป็นประจำและต่อเนื่อง.....”

(นางสาวอรอนงค์ เฉยียงวาส. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ความสำคัญกับทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก....”

(นางเพ็ญประภา บุชบงศ์. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“.....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดโอกาสให้ชุมชนและหน่วยงานอื่นเข้ามามีบทบาทในการกำหนดแนวทางการพัฒนา เพื่อให้ได้แนวทางที่หลากหลาย มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน และการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง...”

(นางประกาย ไร่สงวน. 16 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

โดยสรุปข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน คือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องเปิดโอกาสให้ทุกส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีการจัดเวทีประชาคม เพื่อรับฟังความคิดเห็นในการนำข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาไปปรับปรุงใช้ในศูนย์เด็กเล็ก เพื่อเกิดการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจากทุกส่วน มีการสำรวจความคิดเห็นจากชุมชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก และในการจัดกิจกรรมต้องให้แต่ละส่วนมีบทบาทในการทำกิจกรรมร่วมกันมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

#### 6. ข้อเสนอแนะด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

สรุปได้ว่าควรเปิดโอกาสในการบริหารจัดการให้มีการประสานความร่วมมือกับศูนย์ฯ อื่น และหน่วยงานอื่นเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้นซึ่งปรากฏในบทสัมภาษณ์บางส่วนดังนี้

“....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องเปิดโอกาสให้ทุกส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานมากยิ่งขึ้น.....”

(นายสมนึก คำรัมย์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเกิดการพัฒนาและแลกเปลี่ยนทัศนคติต่อการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น.....”

(นายเจนศักดิ์ อญารัตน์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“.....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการประสานงานและพัฒนาร่วมกับส่วนต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานที่อยู่ในพื้นที่และนอกพื้นที่ เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานให้มากยิ่งขึ้น.....”

(นางสาวสมจิตร ไกล่ฝน. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“ ...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการประสานงานและสร้างเครือข่ายการทำงาน เพื่อความง่ายและเป็นการระดมความคิดในการปฏิบัติงาน สร้างองค์กรที่สามารถทำให้การปฏิบัติที่รวดเร็วและกว้างขวางขึ้น...”

(นางนภาพรรณ บรรดิษฐ์. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการส่งเสริมเครือข่าย จัดประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การพัฒนาศูนย์เด็กเล็กเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น...”

(นางสาวเยาวลักษณ์ นาชัยเงิน. 15 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“ ....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อให้เกิดแนวความคิดและองค์ความรู้ใหม่ เกิดการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์.....”

(นางประภัสสร ประทุมตา. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“.....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการและเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เกิดการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในทุก ๆ ด้าน ...”

(นางอุบลรัตน์ คำสุเรศ. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“..ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการสร้างเครือข่ายเพื่อพบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ทำงานเกิดการเรียนรู้กันใหม่ และรู้จักนำมาพัฒนางานตนเองให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น.....”

(นางสาวอรอนงค์ เฉยียงวาส. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น...”

(นางเพ็ญประภา บุชวงศ์. 14 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

“.....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชุมและพัฒนาเครือข่ายของตัวเอง เป็นประจำและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง...”

(นางประกาย ไร่สงวน. 16 ตุลาคม 2556 : สัมภาษณ์)

โดยสรุปข้อเสนอแนะด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานที่อยู่ในพื้นที่และนอกพื้นที่ เพื่อเกิดการพัฒนาและแลกเปลี่ยนทัศนคติต่อการดำเนินงาน เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาตนเองมีการประชุมและพัฒนาเครือข่ายของตัวเองเป็นประจำและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานให้มากยิ่งขึ้น



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม  
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY